

Viladomat

Vilada

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Sector nord-oest
Emplaçament Prop de la Coromina i la Masó, sota del castell de Roset.

Coordenades:

Latitud: 42.14169
Longitud: 1.91334
UTM Est (X): 410205
UTM Nord (Y): 4666079

Classificació

Número de fitxa 08299 - 12
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle XII-XVIII
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Tot i el bon estat de conservació algunes parts, com els coberts adjacents, presenten cert estat de deixadesa.
Protecció Inexistent
Número inventari IPA: 3726
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 08300A002000050000SY
Autoria de la fitxa Albert Rumbo Soler i Isaac Soca Torres / Martí Picas INSITU SL
Data de registre de la fitxa: dg., 17/03/2002 - 01:00

Descripció

Es tracta d'una masia amb una estructura tradicional. L'edifici principal és un bloc molt sòlid de planta rectangular que s'orienta d'est a oest, amb una teulada a dues vessants. L'aparell és molt regular i els carreus són molt ben treballats, cosa que permet veure les successives ampliacions. Les més importants devien tenir lloc a mitjans del segle XVIII. L'entrada actual és a la cara nord, però la façana principal sembla ser la de migdia. És en aquesta façana on s'obren les obertures més grans. Hi ha també una balconada amb una barana de fusta. La casa consta de tres pisos d'alçada. A la planta baixa hi ha les corts i els estables i les dues plantes superiors serveixen d'habitatge. A la primera planta s'hi accedeix a peu pla per l'era, ubicada a la part nord. L'era separa la casa d'una gran pallissa, característica de les cases de la contrada. La resta de construccions adjacents semblen més modernes. Consisteixen en simples porxos o coberts, que han servit d'estables o de magatzems de ferratge, però actualment estan força degradats. També hi ha alguns murs de pedra, algun d'ells força alt. En un d'ells hi havia hagut les restes d'antigues premses traslladables de vi, les quals ara ja han estat retirades del mur i es guarden a recer de la casa.

Observacions:

Tot i que darrerament s'hi han obrat algunes millores, la casa conserva encara els seus trets més característics.

Història

La masia de Viladomat la trobem documentada des de molt antic. La primera menció del mas és de l'any 1127, en fer-se una convinença sobre les esglésies d'Olvan, Sagàs Vilada, Gironella i la Portella entre el bisbe d'Urgell Pere Berenguer i Guillem de la Portella, en la qual Guillem de Portella s'obligava, entre altres coses, a cedir dues parts del delme de Sant Joan de Vilada "et unum mansum bonum in Viladomat". El topònim fa pensar, però, que l'origen és molt més antic i que en aquell temps Viladomat o la Vila d'Amat, era composta per diversos masos. Amb tota seguretat l'actual masia correspon a un d'aquests masos. El 1312, en una visita parroquial a Sant Joan de Vilada hi compareix també un Berenguer de Viladomat. Així i tot, entre l'abundosa documentació de la resta del segle XIV no trobem referències a la casa, cosa que ens fa pensar en un abandó temporal, possiblement causat pels estralls de la pesta de 1348. El 1469 trobem a Joan Viladomat com a capità del castell de Roset, per l'honorable donzell Joan de Roset. Hem de pensar que aquest era fill de la masia de Viladomat. A partir del segle XVI les mencions dels Viladomat i de la masia ja són més freqüents. El 1546 Joan Viladomat va arrendar les herbes i terres del mas Viladomat a Janot de Roset, de la parròquia de Vilada, però que residia a la Cerdanya, per quatre anys i pel preu de 25 lliures anuals. Joan Viladomat es reservà algunes parts, com un molí que també posseïa prop de la Coromina. A començaments del segle XX Cèsar August Torras, en una de les seves excursions, encara trobà les restes de l'antic molí, però ara estan desaparegudes. També apareix al fogatge de 1553. Al segle XVIII Viladomat fou adquirit pels propietaris de la Canal de la Nou i passà a ser una de les seves masoveries. Durant aquest període s'ampliaren les terres de conreu i se'n romperen de noves. També els ramats de la casa van anar creixent. Aquesta situació s'ha mantingut fins als nostres dies.

Bibliografia

AADD (1994: 185).
BARAUT (1986: 208-211).

CATALÀ (1976: 971-976).

SERRA (1930: 241).

SOCA (en curs: s. p).

